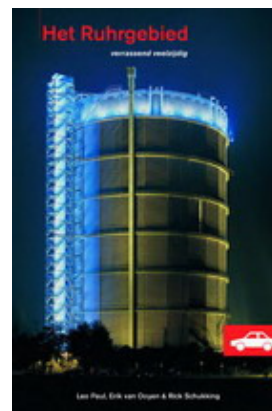

Jaarverslag 2006

Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap

Postadres: Postbus 80123, 3508 TC Utrecht
Bezoekadres: Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
Telefoon: 030 253 4056
Fax: 030 253 5523
E-mail: info@knag.nl
Website: www.knag.nl

Inhoud

Inhoud.....	4
Woord van de voorzitter.....	5
1. Organisatie	6
1.1 Het KNAG – Een inleiding	6
1.2 Bestuur en ereleden	6
1.3 Bureau, archivaris en kaarten/atlassenbeheer	7
1.4 Onderscheidingen	7
2. Activiteiten in 2006.....	9
2.1 Onderwijs	9
2.2 Lezingen en studiedagen	12
2.3 Excursies	13
2.4 Overige activiteiten.....	14
3. Publicaties en periodieken	19
3.1 Geografie	19
3.2 Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie.....	20
3.3 Nederlandse Geografische Studies	22
3.4 Geographical Studies of Development and Resource Use	23
3.5 Overige Publicaties	23
Bijlage I KNAG-leden en abonnees, 2005-2006	25
Bijlage II Afdelingen, commissies en regionale kringen	26
Bijlage III Overzicht redacties.....	28
Bijlage IV Activiteitenoverzicht 2006	29
Bijlage V Persoverzicht 2006	31
Bijlage VI Verzonden persberichten 2006	33
Aardrijkskunde onmisbaar voor wereldburgerschap.....	33
Nederlandse leerlinge 's werelds beste	34
GeoWeek van start op GPS step!	35
Joop Wijn ontvangt eerste exemplaar geheime VOC-Atlas	36
GeoWeek van start op GPS step!	38
Nederlandse Geografendagen, Draagkracht van de Delta	39
Impuls voor natuuronderwijs en sterrenkunde op de basisschool.....	40
China van marginal naar global player	42

Woord van de voorzitter

Of Al Gore uiteindelijk gelijk zal krijgen met zijn alarmerende boodschap is onderwerp van discussie binnen en buiten de geografie. Feit is wel dat hiermee het veranderende klimaat, de toestand van de aarde en daarmee van ons woon- en leefmilieu in het centrum van de publieke belangstelling zijn komen te staan. Ook de opkomst van China als wereldspeler, de betekenis hiervan voor de Europese economie en bijvoorbeeld voor de Rotterdamse haven halen bijna dagelijks de voorpagina's. Tegelijkertijd heeft het Nederlandse Parlement er geen bezwaar tegen om de positie van het aardrijkskundeonderwijs op de middelbare scholen te verzwakken. De buitenwereld denkt daar gelukkig anders over. De steun van het bedrijfsleven en van vele maatschappelijke en publieke instanties die het KNAG ondervond in zijn acties om de kamerleden te overtuigen van het belang van aardrijkskunde was overweldigend en hartverwarmend. Kennis van de wereld om ons heen, dichtbij of verder weg, is een belangrijk element in de burgerschapsvorming die essentieel is in onze democratie. Ook de politiek zal dat ter zijner tijd moeten begrijpen.

Het brede netwerk van het KNAG vormt ook de basis voor het initiatief van de GeoWeek, waarin 40 publieke en private instellingen binnen de geosector leerlingen tussen de 10 en 15 jaar uitnodigen in hun bedrijf of instelling. Binnen het basisonderwijs is inmiddels een samenwerkingsproject 'De Verandering' gestart met biologie en sterrenkunde waarin wordt ingespeeld op veranderingen in de natuur in brede zin.

En in samenwerking met het Nationaal Archief en Uitgeverij Asia Maior/ Atlas Maior is er ook in 2006 weer een prachtige atlas uitgegeven: de VOC-Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam.

Al deze en vele andere projecten vinden plaats naast de reguliere activiteiten van het KNAG zoals het verzorgen van belangenbehartiging van het aardrijkskundeonderwijs, het uitgeven van de verschillende tijdschriften, het organiseren van bijscholing en contactdagen. En dit alles met een bescheiden budget en een sluitende begroting. Opnieuw met dank aan alle medewerkers binnen en buiten het bureau die zich zo inzetten voor het KNAG en daarmee voor het vakgebied aardrijkskunde.

Marijke van Schendelen,
voorzitter KNAG.

Het bestuur van het KNAG: Pim Beukenkamp, Harry van den Berg, Marijke van Schendelen, Sako Musterd, Hans Palings, Lilian Bosten en Jaap Renkema.

1. Organisatie

1.1 Het KNAG – Een inleiding

Het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) is er voor alle geografen in Nederland en voor diegenen die zich met het vakgebied geografie (aardrijkskunde) verbonden voelen. De vereniging is opgericht in 1873 en telt nu zo'n 3.300 leden. Vroeger was het KNAG vooral bekend vanwege haar expedities naar onbekende gebieden. De website www.knag-expeditie.nl geeft een interessant beeld van een achttal expedities uit de periode 1877–1939. Het KNAG beheert nog steeds een archief met duizenden authentieke kaarten, originele expeditie-uitrustingsstukken enz.

Het moderne KNAG richt zich op de promotie van het vakgebied, dienstverlening voor leden en het fungeren als ontmoetingsplatform voor het uitwisselen van ideeën, informatie en ervaringen. Het KNAG vormt het belangrijkste netwerk voor geografen en geografie in Nederland.

Iedere geograaf heeft belang bij een grotere bekendheid en positieve beeldvorming van de geografie en haar beoefenaars. Denk aan de positie van geografen op de arbeidsmarkt, bescherming van het vak aardrijkskunde in het onderwijs of inbreng bij maatschappelijke onderwerpen zoals duurzame ontwikkeling, klimaatverandering, milieu en natuur, erfgoed, bewoning, verkeer en vervoer, ruimtelijk ordening en openbaar bestuur. Denk ook aan het benadrukken van het belang van aardrijkskundige (voor)kennis voor bestuurlijke en internationale vervolgoopleidingen, voor het optimaal functioneren als burger in Nederland, Europa en rest van de Wereld en voor economisch en innovatief belangrijke sectoren als energie, landbouw, water, infrastructuur, bouw, mobiliteit, navigatie en aardobservatie, multinationalaal ondernemen en internationaal zaken doen.

Via de bekende KNAG-tijdschriften Geografie en TESG en andere publicaties blijven leden op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het vakgebied. Via bijeenkomsten, lezingen, studiereizen etc. worden contacten onderhouden met vakgenoten, werkzaam in een groot aantal sectoren en organisaties. Tenslotte profiteren leden van aantrekkelijke kortingen op studiedagen, literatuur, atlassen, globes enz.

1.2 Bestuur en ereleden

Ereleden

mw. dr. S.E. Steigenga-Kouwe

Bestuur

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 18 mei 2006 zijn de volgende bestuursleden herbenoemd: drs. G.B.M. Van den Berg, mw. drs. L. Bosten, J.G.M. Palings en mw. dr. M.C. van Schendelen.

De samenstelling van het bestuur was gedurende 2006 als volgt:

mw. dr. M.C. (Marijke) van Schendelen	voorzitter
drs. G.B.M. (Harry) van den Berg	penningmeester
mw. drs. L. (Lilian) Bosten	personeel
J.G.M. (Hans) Palings	onderwijs
drs. P.C. (Pim) Beukenkamp	tijdschriften
drs. J.P.T. (Jaap) Renkema	praktijk
prof. dr. S. (Sako) Musterd	wetenschap

1.3 Bureau, archivaris en kaarten/atlassenbeheer

M. (Marcel) Broekhuizen	financieel en administratief medewerker
drs. R.M. (Remco) van der Hoogt	projectmedewerker/ internetcoördinator
mw. drs. G. (Gemmeke) van Kempen	eindredacteur Geografie
dr. R.H. (Ronald) Kranenburg	hoofdredacteur en beeldredacteur Geografie
dr. P. (Peter) Lucas	onderwijscoördinator
drs. E.A.G. (Eelko) Postma	directeur-secretaris
mw. A. (Bettie) Rombouts-Duijff	projectleider GeoWeek met ingang van 01-03-2006
mw. A.M. (Gonneke) van Sambeek	bureau-assistent
mw. F.M. (Florence) van Sambeek	administratief medewerker

Kaarten- en atlassenbeheer

De kaarten- en atlassencollectie van het KNAG is ondergebracht in de kaartenzaal van de universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Beheerder: drs. J.W.H. (Jan) Werner.

Archivaris

Dr. P.P.W.J. (Paul) van den Brink, historisch cartograaf, verbonden aan de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht.

1.4 Onderscheidingen

Het genootschap kent twee eremedailles: de Plancius- en de Veth-medaille. De Plancius-medaille is bestemd voor personen, die zich in het bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de geografie. De Veth-medaille eert personen, die een grote bijdrage hebben geleverd aan de geografie, en met name voor activiteiten binnen het genootschap.

Beide medailles zijn vernoemd naar grote geografische voormannen. Petrus Plancius (1552-1622) speelde een belangrijke rol bij de oprichting van de Verenigde Oost- en ook de West-Indische Compagnie, zowel financieel als voor de uitrusting met kaartmateriaal. Hij heeft vanwege zijn aardrijkskundige beschrijvingen en zijn activiteiten als cartograaf de aanzet gegeven voor de spectaculaire groei van de Nederlandse cartografie in de zeventiende eeuw. Plancius was een grote stimulator van de Nederlandse zeevaart.

De Veth-medaille is vernoemd naar prof. dr. Pieter Johannes Veth (1814-1895), de eerste voorzitter van het Aardrijkskundig Genootschap (1873-1884). Hij was indoloog,

verbonden aan het Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde te Leiden en onder meer de auteur van het gezaghebbende werk: Java, geografisch, ethnologisch, historisch. Veth zette zich in voor de toename van de geografische kennis van onze toenmalige koloniën, en met name voor de uitrusting van expedities. Hij nam het initiatief voor de oprichting van het Tijdschrift van het KNAG.

Toekenning Plancius-medaille

1921 dr. ir J.W. IJzerman
1926 dhr. Ph. C. Visser
1928 dhr. Penck
1930 dr. G.A.F. Molengraaff
1930 Sir Francis Younghusband
1933 dhr. Sven A. Hedin
1957 prof. dr. ir. F.A. Vening Meinesz
1959 Sir Vivian Fuchs
1998 prof. dr. Herman Verstappen
2000 prof. dr. Ferdinand Jan Ormeling
2001 prof. dr. Herman van der Wusten
2003 prof. dr. G.A. Hoekveld
2006 prof. dr. J.M.G. Kleinpenning
2007 prof. dr. G. Schilder

Toekenning Veth-medaille

jaartal onbekend prof. dr. A.J. Pannekoek
1957 dr. C.C. Egeler en dr. T. De Booy
1963 prof. W.E. Boerman
1963 dhr. J. Schokkenkamp
1970 dhr. R. Schrader
1998 drs. Johan Borchert
2000 dr. Ben de Pater
2001 prof. Dr. Hans van Ginkel
2002 dr. A.T. van Holten
2003 drs. P.C. Beukenkamp
2005 dr. L.J.A.E. Vankan

2. Activiteiten in 2006

2.1 Onderwijs

Aardrijkskunde toch keuzevak bij examen

februari

Het amendement Slob/Hamer, waarin werd voorgesteld om in het profiel Economie & Maatschappij (E&M) niet geschiedenis verplicht te stellen als derde vaste vak, maar de scholen c.q. de leerlingen de keuze te laten tussen geschiedenis en aardrijkskunde, werd op 14 februari 2006 verworpen. Geschiedenis is in het wetsvoorstel in E&M als vast vak terecht gekomen op advies van de Raad van State.

Vanaf het aanbieden van de petitie door het KNAG, in september 2005, heeft aardrijkskunde op de agenda gestaan en is in elk debat gesproken over het al dan niet weer gelijkstellen van aardrijkskunde en geschiedenis. Het gevolg van alle gesprekken, brieven en ander acties is uiteindelijk geweest dat ChristenUnie en PvdA een amendement hebben ingediend dat ook steun heeft gekregen van LPF, SP en GroenLinks. Samen 68 zetels: 8 tekort. De regeringsfracties steunden uiteindelijk toch de minister.

In januari en februari zijn diverse oproepen gedaan aan docenten en andere betrokkenen om de Tweede Kamerleden te bewegen het amendement Slob/Hamer te steunen, maar dit heeft helaas niet tot het gewenste resultaat geleid.

Aardrijkskunde wordt per augustus 2007 profielkeuzevak in drie profielen. Het aantal uren is uitgebreid naar 440 slu (vwo) en 320 slu (havo).

Pabo-netwerkdag

22 maart

Thema van de Pabo-netwerkdag op de Iselinge Hogeschool die door 23 deelnemers werd bijgewoond, was "Naar buiten, naar buiten, we moeten naar buiten!". Een belangrijk onderwerp dat aan de orde kwam was dat van de vakspecifieke deelcompetenties. Wat is het vakspecifieke in de kenmerkende situaties? Waar zitten bijvoorbeeld de kaartvaardigheden, waar het aardrijkskundig onderzoek? En waar is de geografische zienswijze, toch essentieel voor het aardrijkskundeonderwijs?

Syllabi Nieuw CE programma vwo en havo vastgesteld

25 april

Op 25 april is de Eerste Kamer akkoord gegaan met de veranderingen in de profielen vwo en havo. Hierop zijn de CE- en SE-syllabi openbaar gemaakt (zie www.eindexamen.nl en www.slo.nl).

Natuur, Leven en Technologie (NLT)

17 mei

Op 17 mei is er een eerste bijeenkomst geweest met Pim Beukenkamp, lid van de Stuurgroep NLT, en docenten die betrokken wilden zijn bij de ontwikkeling van het nieuwe vak. Op de Onderwijsdag was een aantal presentaties gepland over NLT. Punt van discussie was de bevoegdheid: alleen voor eerstegraads docenten fysieke geografie, zoals het er nu naar uit ziet of moet het KNAG pleiten voor een bevoegdheid voor alle eerstegraads docenten aardrijkskunde?

Examenbesprekingen 2006

24 mei & 1 juni

Op 24 mei en 1 juni zijn de landelijke examenbesprekingen gehouden. Dit jaar legden 14.190 (41,7%) van de 34.000 vwo-examenkandidaten het examen aardrijkskunde af. In totaal deden 22.867 van de 54.000 vmbo-kandidaten (33%) die de Gemengde of Theoretische Leerweg volgden, examen aardrijkskunde.

Bij de havo kozen 23.856 van de 49.000 havo-kandidaten aardrijkskunde (een kleine 1.000 daarvan deden mee aan het computer-examen). Het aandeel bedroeg 49%. Over het vmbo-examen waren weinig opmerkingen. Bij havo was er veel ongenoegen over het ontbreken van vragen over het landschap. Het vwo-examen was goed te maken.

Probleem voor de toekomst blijft de opkomst bij landelijke besprekingen.

Finale Aardrijkskunde Olympiade te Utrecht

12 t/m 14 juni

Het aantal deelnemers in de voorronden van de Olympiade bedroeg ruim 2600, waarmee de Aardrijkskunde Olympiade de tweede olympiade van Nederland is. De organisatie van de finale (12-14 juni) was in handen van de faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht. Algemeen winnaar werd Suyan Zhang, winnaar van de Theorieprijs werd Frans de Vries en de Veldwerkprijs werd gewonnen door Dingeman Wiertz. Naast deze drie mocht Sandra Dijkstra mee naar de Internationale Olympiade in Brisbane, Australië.

International Geography Competition te Brisbane, Australië

28 juni t/m 3 juli

Suyan Zhang uit Hoogezand heeft een gouden medaille gewonnen op de Internationale Aardrijkskunde Olympiade in Brisbane, Australië. Van de bijna 100 deelnemers uit 23 landen was zij de beste bij de schriftelijke test, te vergelijken met het Centraal Examen in Nederland.

Suyan won 14 juni in Utrecht ook al de finale van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade en behoorde de afgelopen drie jaar tot de top vier van Nederland. Een zeer goede prestatie was er voor het Nederlandse team als geheel. Na winnaar Polen en achter Estland en Roemenië werd een knappe vierde plaats behaald, nog voor gastland Australië. Uniek was dat alle Nederlandse leerlingen in de prijzen vielen: Frans de Vries (Warnsveld) en Dingeman Wiertz (Breda) wonnen een zilveren medaille en Sandra Dijkstra (Eelde) won brons.

Tentoonstelling 'Waar ben ik' in het Nationaal Onderwijsmuseum

7 oktober

Van 7 oktober 2006 t/m 24 juni 2007 is in het Nationaal Onderwijsmuseum (NOM) de tentoonstelling 'Waar ben ik?' te zien.

De tentoonstelling is in samenwerking met het KNAG tot stand gekomen en laat de ontwikkeling zien van 200 jaar aardrijkskundige leermiddelen zoals atlanten, globes en wandkaarten. Maar er zijn ook moderne leermiddelen als beeldmateriaal en games te zien en te testen. In het lokaal van de toekomst wordt aan de hand van vier onderwijskundige scenario's de toekomst van het vak aardrijkskunde belicht.

Op de Onderwijsdag 2006 werd met 3 lezingen en workshops ruim aandacht geschonken aan deze productie. Vanuit het Bestuur Afdeling Onderwijs is vooral Fer Hooghuis erg druk geweest met de organisatie van de aardrijkskundelokalen van de toekomst. Aardig om te melden is dat in het kader van de tentoonstelling een dvd wordt gemaakt met opmerkingen van prominenten uit het vak over de toekomst van aardrijkskunde.

Pabo-netwerkdag 'Waar ben ik? Aardrijkskunde in kaart gebracht'

11 oktober

Het motto van de netwerkdag was ontleend aan de titel van de pas geopende expositie in het Nationaal Onderwijsmuseum. Er waren circa 27 deelnemers.

Er werd o.a. gesproken over de vakspecifieke deelcompetenties, praktijkideeën omgevingsonderwijs, digitale toets vakken 'mens en maatschappij' en het project 'De Verandering'.

GeoWeek

13 t/m 17 november

Met het organiseren van een GeoWeek in de week van 13 t/m 17 november 2006 wilde het KNAG scholieren van 10 tot 15 jaar laten ontdekken wat er door bedrijven, universiteiten en instellingen gedaan wordt met en in de geo-informatie sector en hoe kinderen dit in hun eigen leefomgeving gebruiken. Het gebruiken en juist interpreteren van geografisch informatie is een wezenlijk onderdeel van het vak aardrijkskunde. De GeoWeek maakte het mogelijk om de aansluiting tussen onderwijs, wetenschap en bedrijfsleven tot stand te brengen. Ruim 40 organisaties participeerden in deze landelijke week. In 2006 deden al 2.000 scholieren mee aan de GeoWeek terwijl de voorbereidingstijd erg kort was. Meer dan 50.000 leerlingen zijn via specifieke media bereikt (o.a. KidsWeek) en meer dan 1,2 miljoen volwassenen (o.a. halve pagina's in NRC-Handelblad en Volkskrant). Voor de GeoWeek heeft Ruimte voor Geo-informatie een subsidie verstrekt. Het project stond onder supervisie van Bettie Rombouts.

Geografendagen (Onderwijsdag)

23 & 24 november

Op 23 en 24 november vonden op de Universiteit Utrecht de Geografendagen plaats. Centraal thema was 'Draagkracht van de delta'.

De Wetenschapsdag, 23 november, werd mede door prof. dr. Pieter Hooijmeier en prof. dr. Oetge Atzema van de Faculteit Geowetenschappen opgezet. De commissie voor de Onderwijsdag bestond uit Peter Lucas (KNAG), Tine Beneker (Universiteit Utrecht), Jaap van Eekeren en Alienke Jansen (Hogeschool Utrecht).

De Onderwijsdag kende drie rondes (i.p.v. de gebruikelijke vier) om de ontmoetingsfunctie te benadrukken en er werden meer buitenactiviteiten georganiseerd dan voorheen.

Op de Wetenschapsdag konden 79 betalende deelnemers worden ingeschreven, een wat tegenvallend aantal. In tegenstelling daarmee steeg het aantal inschrijvingen voor de Onderwijsdag naar een recordhoogte van 594. Meer dan 50 docenten konden niet worden geplaatst. 26 mensen bezochten beide geografendagen.

Project 'Nieuw vmbo-examen' kan van start

november

Vanaf begin 2006 heeft een commissie van de CEVO gewerkt aan de uitwerkingen van het huidige vmbo-examen. De commissie bestond uit Henk Ankoné, Harry van den Berg (vz), Leo Eling, Ton Kersbergen en Joop van der Schee. Deze commissie heeft ook steun verleend aan de KNAG-aanvraag bij het Ministerie van OCW om een geheel nieuw vmbo-examen te mogen schrijven. De aanvraag is uiteindelijk in november gehonoreerd.

Aandacht voor aardrijkskunde in het project 'Verandering'

december

Het project 'Verandering' is een initiatief van aardrijkskundigen (KNAG), biologen (NIBI), sterrenkundigen en weerkundigen die samen met het programmabureau VTB (Verbreiding Techniek Basisonderwijs) en met steun van het Ministerie van OCW het natuur- en techniekonderwijs op scholen een impuls willen geven. In december heeft

het project Verandering € 375.000 toegekend gekregen. Het project, gericht op het basisonderwijs, speelt in op de natuurlijke nieuwsgierigheid van kinderen naar de aard, de oorzaak en de samenhang van veranderingen in de natuur. Actuele aardrijkskundige thema's die aan bod komen zijn o.a. maansverduistering, een muggenplaag, hoge waterstanden, een novemberstorm en smeltende poolkappen.

Voorlichtingsbijeenkomsten over het nieuwe examenprogramma en het maken van een PTA

december

Het KNAG heeft in december 2006 en januari 2007 bijeenkomsten georganiseerd over de inhoud van het nieuwe examenprogramma havo/vwo en de wijze waarop een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) zou kunnen worden vormgegeven. Er werd medewerking verleend door o.a. de uitgeverijen, die inhoudelijke lezingen verzorgen. De bijeenkomsten bestonden uit een korte introductie op de belangrijkste wijzigingen, gevolgd door een inhoudelijke presentatie van een van de nieuwe thema's. Op 12 december was de bijeenkomst in het Nationaal Onderwijsmuseum te Rotterdam. Op 14 december werd de bijeenkomst gehouden bij de Chr. Hogeschool Windesheim te Zwolle. Circa 80 docenten waren bij dezen twee bijeenkomsten aanwezig. In 2007 volgden nog bijeenkomsten in Utrecht en Zwolle.

2.2 Lezingen en studiedagen

Symposium over 'De toekomst van de ontwikkelingsgeografie'

Plancius-medaille voor Jan Kleinpenning

4 januari

Jan Kleinpenning, een van de founding fathers van de Nederlandse ontwikkelingsgeografie, ontving ter gelegenheid van zijn 70ste verjaardag de Plancius-medaille, bestemd voor mensen die zich in het bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de geografie (zie ook p. 7).

De uitreiking vond plaats in Nijmegen op een door de Radboud en KNAG georganiseerd symposium over de toekomst van de ontwikkelingsgeografie. Hoofdspreker was Robert Potter (University of Reading), onder andere bekend als auteur van *Geographies of Development*.

'Op Expeditie! Nederlandse reisboeken en reisverhalen'

6 t/m 8 april

Ter gelegenheid van de 27ste Amsterdam Antiquarian Book, Map & Print Fair in de Passagiers Terminal van 6 tot en met 8 april organiseerde Paul van den Brink namens het KNAG een beurstentoonstelling rond het thema 'Op Expeditie, Nederlandse reisboeken en reisverhalen'. Er werd geput uit de rijke genootschapsbibliotheek die wordt bewaard in de bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Minister Pechtold van Koninkrijkszaken ontving uit handen van Marijke van Schendelen een historische kaart van Suriname ter gelegenheid van de opening van de beurs en de tentoonstelling.

KNAG-lezing door Rob van der Vaart

18 mei

Op 18 mei 2006 vond de jaarlijkse ledenvergadering plaats in het stadskasteel Oudaen aan de Oudegracht in Utrecht. Aansluitend op de ledenvergadering hield prof. dr. Rob van der Vaart een lezing over de Canon van Nederland, die eind 2006 zou worden gepresenteerd. De Canon-commissie, waar Rob van der Vaart deel van uit maakte, stond voor de moeilijke, zometer onmogelijke opgave om de 50 invloedrijkste personen,

gebeurtenissen, kenmerken en processen uit de geschiedenis van Nederland te selecteren; samen maken zij inzichtelijk hoe Nederland zich heeft ontwikkeld tot het land waarin wij nu leven. Rob van der Vaart ging in zijn lezing vooral in op de inmiddels op gang gekomen discussie over nut en noodzaak van de Canon. Ook de bijdrage van de geografie aan de canon kwam uitgebreid aan bod. Over de exacte inhoud van de canon kon Van der Vaart nog geen tipje van de sluier oplichten; ten tijde van de lezing was dit nog vertrouwelijke informatie.

Dit gaf Hans Palings, co-referent tijdens deze lezing, de ruimte om vrijuit te gissen naar de inhoud van de Canon van Nederland. Op de Fontys Hogeschool in Tilburg was studenten van de lerarenopleiding Aardrijkskunde gevraagd een aantal geografische kenmerken van Nederland te selecteren voor de Canon. Ook deze ondervonden hoe moeilijk het is een selectie te maken. Met grote eensgezindheid werd in ieder geval gekozen voor de ligging onder zeeniveau van grote delen van Nederland en de strijd tegen het water, de typisch Nederlandse historische binnensteden en de multiculturele samenleving.

Aansluitend op de lezing vond een borrel plaats in de kelder van Oudaen, waar onder het genot van zelfgebrouwen bier verder kon worden gediscussieerd over (de inhoud van) de Canon.

Aantal bezoekers ALV: 28

Aantal bezoekers lezing: 40

Old Worlds – New Worlds, History of Colonial Cartography from 1750 to 1950

21 t/m 23 augustus

De werkgroep History of Colonial Cartography in the 19th and early 20th centuries van de International Cartographic Association (ICA) en het KNAG organiseerden op 21 tot en met 23 augustus een internationaal symposium aan de Universiteit Utrecht. Onder andere werd door het internationale gezelschap de kaartencollectie van het KNAG in de bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam bezocht. De archivaris van het KNAG, Paul van den Brink, verzorgde een lezing over het verwervingsbeleid van het KNAG ten aanzien van de kaartencollectie.

2.3 Excursies

KNAG-excursie naar het Ruhrgebied

17 juni

De jaarlijkse KNAG-excursie ging in 2006 naar het Ruhrgebied. Aanleiding hiervoor was het verschijnen van de excursiegids "Het Ruhrgebied, verrassend veelzijdig" (zie p. 23). Door de samenwerking met het Duitsland Instituut Amsterdam waren er ditmaal onder de deelnemers niet alleen mensen uit het geografisch vakgebied, maar o.a. ook leraren Duits en geschiedenis.

's Ochtends vroeg vertrok een volle bus uit Utrecht richting het eerste excursiepunt: Zeche Zollverein in Essen. Deze voormalige mijn, eens de grootste van Duitsland, is een goed voorbeeld van de *Strukturwandel* in het Ruhrgebied. De oude mijngebouwen worden nu gebruikt als expositieruimte of café; in de oude *Kohlenwäsche* bevindt zich binnenkort een bioscoop.

Vervolgens werd een bezoek gebracht aan de Gasometer in Oberhausen. Zowel het uitzicht bovenop dit 117,5 meter hoge bouwwerk als de aanblik binnenin deze 'silo' is spectaculair.

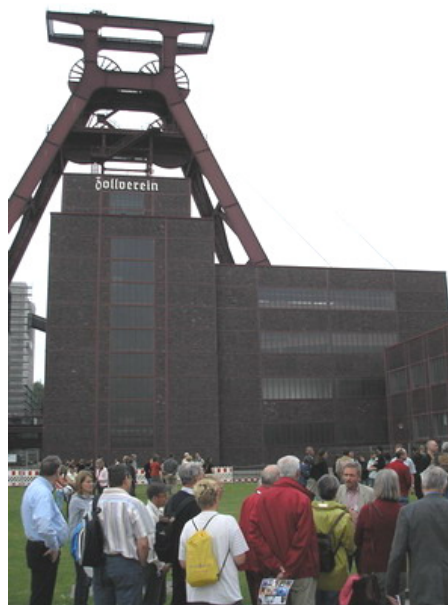
Na de lunch stond een bezoek aan het Industriemuseum in Oberhausen op het programma. Dit museum, geherbergd in een oude zinkfabriek, gaf een goed beeld van de industriële ontwikkeling in het Ruhrgebied. Tot slot reisde het gezelschap door naar

het Landschapspark Duisburg. Ook op dit voormalige hoogoven terrein is de *Strukturwandel* duidelijk te herkennen. Een fabriekshal doet dienst als concertlocatie; de koeltorens zijn inmiddels in gebruik genomen door een duikschool. De hoogoven zelf kan worden beklommen; 's avonds wordt hij omgetoverd in een lichtkunstwerk. De leraren onder de excursiegangers kregen hier uitgebreid de gelegenheid om het bij de excursiegids verschenen lesmateriaal te testen.

Na een gezamenlijk diner in Duisburg werd de terugreis naar Utrecht aanvaard.

Gasometer, Oberhausen

Zeche Zollverein, Essen

Afdeling Historische Geografie: Excursie naar de Oosterschelde en de Kop van Schouwen

16 september

Op zaterdag 16 september 2006 organiseerde de afdeling historische geografie onder leiding van Frans Beekman een excursie naar de Oosterschelde en de Kop van Schouwen. Vóór de lunch stonden Colijnsplaat met de gereconstrueerde tempel van Nehalennia en het natuurontwikkelingsproject Plan Tureluur in Laag-Schouwen op het programma. Na de lunch in Haamstede werd de geschiedenis van de Schouwse duinen uitvoerig toegelicht waarbij de nadruk lag op de landschappelijke verscheidenheid van de binnen- en buitenduinen.

2.4 Overige activiteiten

Uitreiking VOC-Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam

16 november

Minister van Economische Zaken, Joop Wijn, nam in een vol auditorium van het Nationaal Archief op donderdag 16 november het eerste exemplaar in ontvangst van de VOC-Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam. De atlas bevat 175 handgetekende kaarten die kaartenmaker Isaak de Graaf rond 1700 maakte van de wereldwijde bezittingen en vestigingen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. De kaarten uit de atlas golden als actuele bedrijfsinformatie en waren daarom geheim. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw is pas het verband tussen de kaarten, die eigendom zijn van het Nationaal Archief, teruggevonden en werd de Atlas de Graaf/ Atlas Amsterdam herontdekt. Voor het eerst in 300 jaar wordt dit hoogtepunt in de Nederlandse koloniale cartografie gepubliceerd.

De Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam is het eerste deel van de in de jaren 2006-2009 te verschijnen zevendelige, tweetalige atlas (Nederlands en Engels) van alle vestigingen en bezittingen van de VOC in Afrika en Azië. Voor de uitgave van het eerste deel was prof. dr. G. Schilder (Universiteit Utrecht) bereid gevonden, als bezorger en eerste auteur op te treden; voor de overige onderzoeks- en tekstbijdragen tekenden als hoofdauteurs drs. J.W. Moerman, dr. P.P.W.J. van den Brink, prof. dr. F.J. Ormeling en J.G. Ferwerda.

De uitgave kwam tot stand in een samenwerking van Asia Maior/ Atlas Maior, het Nationaal Archief, Explokart/Universiteit Utrecht en het KNAG. Het KNAG had als belangrijkste taak om de uitgave van de atlas te faciliteren en verzorgde de publiciteit.

Minister Wijn (l) neemt de atlas in ontvangst

Vorbereiding EUGEO2007

EUGEO is de koepel van Europese geografische genootschappen waarvan ook het KNAG lid is. Het KNAG heeft het op zich genomen om in 2007 een eerste EUGEO-congres te organiseren. In 2004 is hiertoe de stichting EUGEO2007 Congres opgericht. Deze stichting is onafhankelijk van het KNAG, maar kent in de persoon van Jaap Renkema als lid van het stichtingsbestuur wel betrokkenheid van het KNAG. Voorzitter van de stichting is Joost Terwindt, oud-voorzitter van het KNAG. Remco van der Hoogt is secretaris van de Organizing Committee.

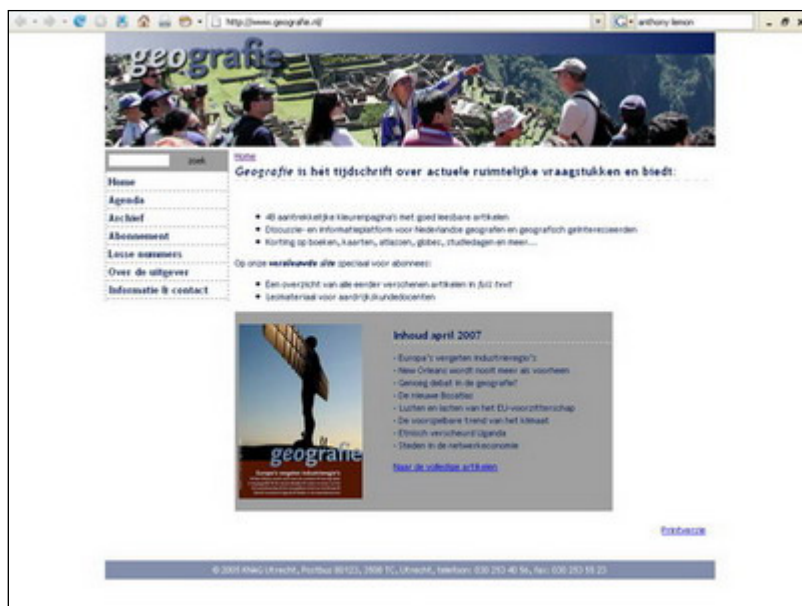
Het congres in 2007 zal - onder de titel 'First International Conference on the Geography of Europe - Science meets Policy' - in de periode 20-23 augustus worden georganiseerd aan de Universiteit van Amsterdam. Doel van het congres is om vanuit geografische invalshoek oplossingen te bieden voor de problemen waarmee Europa zich geconfronteerd ziet. Dit betekent dat een veelheid aan actuele geografische thema's zal worden aangeroerd. Hiertoe zullen veel vertegenwoordigers uit verschillende geografische disciplines aan bod komen. Veel meer dan een verzameling papers die wordt gepresenteerd, moet het congres uitmonden in de plaatsbepaling van de geografie binnen het Europa van 2007.

2006 was een cruciaal jaar in de voorbereiding op het EUGEO2007-congres; zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak moesten er veel knopen worden doorgehakt en talloze activiteiten in gang gezet. Zo zijn er voor alle thema's en subthema's convenors gevonden, zijn er sprekers gezocht voor de openingslezing en de key lectures en is er gesproken met diverse organisaties (Milieu en Natuur Planbureau, Rijkswaterstaat, ESPON, HERODOT, EGEA) over de mogelijkheden voor samenwerking. Daarnaast heeft de promotie van het congres hoogste prioriteit gekregen. D.m.v. de website www.eugeo2007.org, posters, folders en de verspreiding van de *First* en *Second Announcement* per e-mail zijn geografen wereldwijd gewezen op het eerste EUGEO-congres.

Belangrijk was verder de bijeenkomst van EUGEO op 19 en 20 mei in Amsterdam. Het Organizing Committee van EUGEO2007 lichtte, bij monde van voorzitter Joost Terwindt, de aanwezige vertegenwoordigers van de verschillende Europese aardrijkskundige genootschappen in over de organisatorische opzet en inhoudelijke focus van het congres.

Website & nieuwsbrieven

Nadat in 2005 de website www.knag.nl ingrijpend is vernieuwd, heeft in 2006 de website van het tijdschrift *Geografie* een opfrisbeurt gekregen. De vormgeving van

www.knag.nl en www.geografie.nl sluiten nu beter op elkaar aan. Bovendien wordt nu net als bij www.knag.nl gebruik gemaakt van een Content Management Systeem (typo3), wat het bijwerken van de site eenvoudiger maakt. Bovendien is een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan met het achter een wachtwoord plaatsen van het digitale full text archief van *Geografie* en het lesmateriaal dat bij de artikelen is verschenen, waardoor het slechts

toegankelijk is voor abonnees van het tijdschrift. Hiermee is een meerwaarde van het abonnement gecreëerd (zie ook p. 19).

In 2006 zijn vijf edities van de digitale KNAG Nieuwsbrief verschenen. De KNAG Nieuwsbrief Onderwijs verscheen 10 maal. Het aantal abonnees is gedurende het jaar gestaag toegenomen. Op 1 januari 2007 telde de KNAG Nieuwsbrief 2024 abonnees; op de KNAG Nieuwsbrief Onderwijs waren 551 mensen geabonneerd.

Excursie RPC-RMC

7 & 8 september

Het KNAG heeft voor de Rijks Planologische Commissie en de Rijks Milieuhygiënische Commissie op 7 en 8 september 2006 een studiereis naar het Westerscheldegebied georganiseerd. De inhoudelijke leiding voor beide dagen was in handen van Pim Beukenkamp en Joost Terwindt.

Centrale thema's waren interne en externe veiligheid, bereikbaarheid en natuurlijkheid. Diverse actuele ontwikkelingen, zoals de verdieping van de vaargeul van de Westerschelde, de geplande ontpoldering op Zuid-Beveland en de samenwerking tussen de Vlaamse en Nederlandse overheden kwamen uitgebreid aan de orde. De eerste dag werd doorgebracht op Zuid-Beveland en Walcheren; op het programma stonden een fietstocht door de Zak van Zuid-Beveland, en bezoeken aan Bath, het havengebied Vlissingen-Oost en het centrum van Vlissingen.

De tweede dag begon met een boottocht van Vlissingen naar Terneuzen. Tijdens de oversteek werd de verdieping van de Westerschelde uitvoerig toegelicht. In Zeeuws-Vlaanderen werden vervolgens Yara Sluiskil, Perkpolder, de Hertogin Hedwige- en Prosperpolder en Doel (B) aangedaan.

Namens het KNAG waren Eelko Postma, Remco van der Hoogt en stagiaire Anne-Marije Potter bij de organisatie van de studiereis betrokken.

WLO

Het KNAG-bureau heeft in 2006 de werkzaamheden voor de Werkgemeenschap Landschapsecologisch Onderzoek (WLO) voortgezet. De taken voor de WLO werden vooral uitgevoerd door Marcel Broekhuizen (financiën) en Remco van der Hoogt (algemeen secretariaat, redactiesecretariaat). Op deze manier was het KNAG o.a. betrokken bij de organisatie van het symposium over Stadsecologie (6 april 2006 in Amsterdam), de uitgave van het tijdschrift Landschap en de totstandkoming van de DVD 'Kerend tij' over WLO-lid van het eerste uur les Zonneveld en zijn werk voor de Biesbosch.

WLO

Werkgemeenschap Landschapsecologisch Onderzoek

KNGMG

Per 1 april 2005 voert het KNAG naast het secretariaat van de WLO ook het secretariaat van het Koninklijk Nederlands Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap. Bij de uitvoering van de taken voor het KNGMG zijn met name Marcel Broekhuizen (financiën), Florence van Sambeek (ledenadministratie) en Remco van der Hoogt (nieuwsbrief) betrokken.

Werkgroep GAIA

Het GAIA bestuur bestond dit jaar uit zeven leden: Hanneke Verweij (voorzitter), Armelle Klopenburg, Marjolijn Haasnoot, Klaudia Kuiper, Ingeborg van Oorschot, Maryke den Dulk en Hayfaa Abdul Aziz. Het bestuur heeft een keer per twee maanden vergaderd. GAIA wordt bijgestaan door een acht leden tellende Adviesraad. Het aantal GAIA leden (170) is vrij stabiel.

Vanaf begin 2006 fungeert het KNAG-adres tot volle tevredenheid ook als permanent postadres voor GAIA. GAIA is zeer erkentelijk voor deze service.

Het verenigingsjaar 2006 is een erg actief jaar geweest voor zowel de bestuursleden als de leden van GAIA. De activiteiten van GAIA worden in toenemende mate georganiseerd i.s.m. andere netwerkorganisaties, zoals NIMF 9netwerk voor Informaticae, Mathematicae en Fysicae, de NVR (Nederlandse Vrouwenraad) en bij de NVR aangesloten lidorganisaties. Dit jaar heeft GAIA zich tevens aangesloten bij het EPWS (European Platform for Women Scientists).

De basisactiviteiten van GAIA zijn dit jaar voortgezet, zoals de goed bezochte netwerkdiners in Den Haag, Scheveningen en Utrecht, de fietsexcursie in september, de publicaties van drie nieuwsbrieven en de publicatie van het bijgewerkte netwerkboekje.

In 2006 is veel aandacht besteed aan activiteiten die gericht zijn op het stimuleren van loopbanen van vrouwelijke geowetenschappers. Deze activiteiten werden georganiseerd in het kader van het GAIA Ambassadeursnetwerk en het EQUALII project. Het GAIA Ambassadeursnetwerk is eind 2004 ingesteld om de resultaten en aanbevelingen van het eerder uitgevoerde GAIA loopbaanonderzoek daadwerkelijk te gebruiken om de loopbanen van vrouwen in de aardwetenschappen te stimuleren en de doorstroming van vrouwen naar medior en senior functies te bevorderen. Hierbij wordt getracht zowel de arbeidsorganisaties als de vrouwen zelf te ondersteunen. Tien organisaties zijn lid van het ambassadeursnetwerk. Het GAIA Ambassadeursnetwerk participeert sinds september 2005 in het Europese EQUAL II project 'Participatie als Prioriteit'. Dit project verschaft zowel inhoudelijke als financiële ondersteuning aan de

activiteiten van het GAIA Ambassadeursnetwerk. De twee bijeenkomsten van genderambassadeurs en GAIA contactpersonen (in december 2005 en juni 2006) waren gericht op het uitwisselen van ideeën en ervaringen m.b.t. stimuleren van loopbanen van vrouwen. Er zijn in maart en juni drukbezochte workshops ('Weet wat je wilt' en Zeg wat je wilt') georganiseerd in Utrecht. Leden van GAIA, NIMF en vrouwen werkzaam bij de bij het ambassadeursnetwerk aangesloten organisaties hebben deelgenomen aan deze workshops. Bestuursleden van GAIA hebben actief deelgenomen aan diverse themabijeenkomsten van het EQUAL project.

In 2006 heeft GAIA wederom het onderwerp diversiteit/gender onder de aandacht gebracht van gremia die zich bezighouden met de voorbereidende werkzaamheden aangaande de vorming van het Delta Instituut.

3. Publicaties en periodieken

3.1 Geografie

Een jaar na zijn tijdelijke aanstelling heeft het KNAG-bestuur de aanstelling van de hoofdredacteur van Geografie per 1 september 2006 met onbepaalde tijd verlengd. Bij beide partijen was waardering voor de onderlinge samenwerking en heerste vertrouwen in de toekomst van het tijdschrift. Om de positie van Geografie in de toekomst te versterken is overeengekomen dat er extra werk wordt gemaakt van de ledenwerving. Met name onder de lezers in het onderwijs treedt vergrijzing op. Om de te verwachten afname van lezers bij pensionering op te vangen wordt er actief geworven, bijvoorbeeld onder de jongeren in het onderwijs.

De redactionele vulling van het tijdschrift verliep in 2006 voorspoedig. Er was een groot aanbod aan lezenswaardige verhalen. Wel heeft de redactie aangegeven in de toekomst gericht op zoek te gaan naar actuele thema's en sturender te willen zijn in de inhoudsbepaling. Dit houdt ondermeer in dat er mogelijkheden zullen komen om meer onderzoek te verrichten naar thema's waarover wordt gepubliceerd.

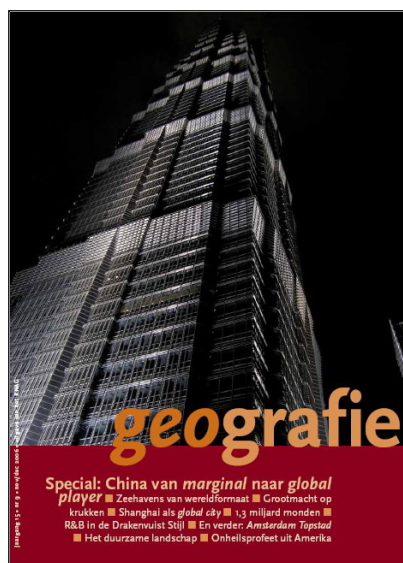
In 2006 verlieten drie personen de redactie van Geografie: Eric Bijsterbosch, Leo Paul en Maurits Schilt. Voor alle drie geldt dat het redactielidmaatschap steeds moeilijker te combineren viel met hun drukke werkzaamheden. Geografie wil hen bedanken voor hun jarenlange inzet en de bijdrage die zij aan het blad hebben geleverd.

Nieuw in de redactie is Katie Oost; vanuit de HAN versterkt zij de onderwijsfractie binnen de redactie. In 2007 wordt de redactie naar verwachting nog verder uitgebreid. De volledige samenstelling van de redactie is te vinden in bijlage III (p. 28).

De extra dikke themanummers van Geografie in 2006 waren gewijd aan Toerisme (juni 2006) en China (november/december 2006). De artikelen uit deze, en andere nummers, zijn na te lezen op de vernieuwde website (zie ook p. 16). Remco van der Hoogt heeft als webredacteur samen met Marco Arens, die het technische gedeelte verzorgde, www.geografie.nl weer geheel bij de tijd gebracht. Ook stagiaire Anne-Marije Potter heeft hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. Het is nu eenvoudiger geworden de site met artikelen te vullen. Een duidelijke verbetering ten opzichte van vroeger is het ordenen van de artikelen naar de diverse domeinen uit het nieuwe aardrijkskunde eindexamenprogramma. Vooral docenten kunnen zo langer gebruik blijven maken van artikelen die in Geografie zijn gepubliceerd.

Voor de inhoud van het tijdschrift kunt u terecht op www.geografie.nl.

Voor de samenstelling van het abonneebestand kunt u terecht in bijlage I (p. 25).

3.2 Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie

Samenstelling van de redactie:

In 2006 bestond de redactie uit de volgende leden:

prof. dr. J. van Weesep (Hoofdredacteur)
dr. E.J. Visser (Eindredacteur)
dr. J.R. Beaumont (Boekbesprekingen)
mw. dr. V. Schutjens (Window on the Netherlands)
prof. dr. H. Ernste (Outlook on Europe)
dr. G. van Westen (Outlook on Europe)
dr. M. Bavinck
prof. dr. J. van Dijk
dr. G.J. Dijkink
dr. B. van Hoven
dr. L. van der Laan
dr. C.P. Terlouw

Vergaderingen van de redactie

De redactie is vier keer bijeen gekomen, te weten op 31 januari, 23 mei, 13 september en 22 november.

Productie van TESG

In 2006, de 97^e jaargang, zijn vijf edities van TESG verschenen.

TESG 97-1 bevatte een special issue met als onderwerp "The Political Economy of Immigration" (ed. David Ley). TESG 97-3 bevatte het dossier "Territorial Arrangements and Geopolitics" onder gastredactie van Gertjan Dijkink en Virginie Mamadouh. In TESG 97-5 is het dossier "Economic Globalisation and Workers" opgenomen (ed. Evert-Jan Visser & M.P. van Dijk). De overige twee nummers waren reguliere nummers met een selectie van aangeboden artikelen.

Nummer	Aantal pagina's
1	108
2	96
3	124
4	132
5	176
Totaal	636

De inhoud van jaargang 97

In totaal zijn er 39 artikelen gepubliceerd in 2006. Dertien hiervan zijn van de hand van Nederlandse auteurs. Daarnaast bevatte ieder nummer een "Window on the Netherlands" en "The Netherlands in Maps". De laatste rubriek, ditmaal met als thema "A Dutch Geography of Death", werd ook dit jaar verzorgd door prof. dr. P.H. Pellenburg en drs. P.J.M. van Steen (Rijksuniversiteit Groningen). In drie nummers zijn boekbesprekingen opgenomen (elf in totaal, 22 pagina's). De rubriek "Outlook on Europe" verscheen drie maal.

Land van herkomst	Aantal manuscripten
Nederland	13
Verenigd Koninkrijk	6
Canada	3
Spanje	3
VS	3
Australië	1
Botswana	1
Brazilië	1
Estland	1
Frankrijk	1
Ierland	1
Israel	1
Jamaica	1
Nieuw-Zeeland	1
Singapore	1
Zuid-Afrika	1
Totaal	39

De behandeling van manuscripten

In 2006 zijn er 66 reguliere artikelen aan de redactie aangeboden. Onderstaande tabel geeft de statistieken over deze manuscripten weer (stand januari 2007).

Status	Aantal manuscripten
Wacht op oordeel reviewers	10
Afgewezen	27
Geaccepteerd 1 ^e versie	-
Geaccepteerd na wijziging	9
Wijziging verzocht, wacht op oordeel reviewers	3
Wijziging verzocht, nog niet ontvangen	17
Wijziging verzocht, teruggetrokken	-
Totaal	66

De artikelen voor de rubrieken “Window”, “Outlook” en “Maps” zijn hier niet in betrokken. Hetzelfde geldt voor artikelen uit dossiers en specials.

International Advisory Board

De samenstelling van de internationale adviesraad is niet gewijzigd. Gedurende het hele jaar bestond de raad uit de volgende wetenschappers:

Sergio Conti (University and Politecnico of Turin)
 Heinz Fassmann (Technische Universität München)
 Christian Kesteloot (University of Leuven)
 Stephan Krätke (Viadrine European University Frankfurt (Oder), Germany)
 Richard Le Heron (University of Auckland, New Zealand)
 Anders Malmberg (University of Uppsala, Sweden)
 Sally A. Marston (University of Arizona, USA)
 Jan Nijman (University of Miami, USA)
 Diane Perrons (London School of Economics, UK)
 Georges Prevelakis (Tufts University, USA and Sorbonne, France)
 Christian Rogerson (University of the Witwatersrand, South Africa)

3.3 Nederlandse Geografische Studies

De serie Nederlandse Geografische Studies (NGS) wordt uitgegeven sinds begin jaren '80. Het zijn voornamelijk proefschriften van promovendi, een enkele keer is er een speciale uitgave naar aanleiding van bijvoorbeeld een congres. De serie NGS wordt uitgegeven in samenwerking met de universiteiten waar het onderzoek heeft plaatsgevonden.

In 2006 verschenen in de serie NGS zeventien nieuwe afleveringen (nummer 336 t/m 352). Een studie verscheen in het Nederlands, de overigen in het Engels. Drie hadden een fysisch-geografisch onderwerp, veertien een sociaal-geografisch. De publicaties waren afkomstig van de Universiteit Utrecht (14), de Universiteit van Amsterdam (1) en van de Rijksuniversiteit Groningen (2).

- Do firms benefit from spatial proximity? Testing the relation between spatial proximity and the performance of small software firms in the Netherlands. Door Anet Weterings. (NGS 336)
- Deposition of sediment and associated heavy metals on floodplains. Door Ivo Thonon. (NGS 337)
- Polder pioneers; The influence of Dutch engineers on water management in Europe. Door Helga Danner, Hans Renes, Bert Toussaint, Gerard van der Ven & Frits David Zeiler (eds). (NGS 338)
- Cities and globalisation; Exploring new connections. Door Arjen Koekoek, Joost van der Hammen, Thijs Velema & Mark Verbeet (eds). (NGS 339)
- Improving planning support; The use of planning support systems for spatial planning. Door Guido Vonk. (NGS 340)
- Hydrogeomorphic hazards in northern British Columbia. Door Marten Geertsema. (NGS 341)
- Governance as glue; Urban governance and social cohesion in post- WWII neighbourhoods. Door Karien Dekker. (NGS 342)
- PPS in the polder; de betekenis van publiek private samenwerking voor de borging van duurzame ruimtelijke kwaliteit op vinex-locaties. Door John van den Hof. (NGS 343)
- Words matter in policy and planning; Discourse theory and method in the social sciences. Door Margo van den Brink. (NGS 344)
- Older adults and their sociospatial integration in the Netherlands. Door Marieke van der Meer. (NGS 345)
- Decline and regeneration; Policy responses to processes of change in post-WWII urban Neighbourhoods. Door Ellen van Beckhoven. (NGS 346)
- Geochemical soil survey of the Netherlands Atlas of major and trace elements in topsoil and parental material; assessment of natural and anthropogenic enrichment factors. Door Grishja van der Veer. (NGS 347)
- Public places, public pasts. Door Gregory Ashworth, Peter Groote & Tialda Haartsen (eds). (NGS 348)
- Making a place of their own; Rural intentional communities in Northwest Europe. Door Louise Meijering. (NGS 349)
- Neighbourhood dynamics in inner Budapest; A realist approach. Door Zsuzsa Földi. (NGS 350)
- Empowering wind power; On social and institutional conditions affecting the performance entrepreneurs in the wind power supply market in the Netherlands. Door Susanne Agterbosch. (NGS 351)
- On the middle path; The social basis for sustainable development in Bhutan. Door Chhewang Rinzin. (NGS 352)

3.4 Geographical Studies of Development and Resource Use

In deze uitgaven presenteert de afdeling Geografie van de Ontwikkelingslanden de resultaten van recent onderzoek op het gebied van ontwikkelingsproblematiek en resources. De uitgaven zijn te bestellen via de KNAG-website.

In 2006 verschenen in deze reeks de volgende twee studies:

- Theorizing Differential Dynamics of mature MNC-driven Export Manufacturing Complexes in Southeast Asia. Door Leo van Grunsven. GSDR 2006-1
- Understanding City-to-City Cooperation; North-South Partnerships of Local Authorities as Development Modality. Door Marike Bontenbal. GSDR 2006-2

3.5 Overige Publicaties

KNAG-kalender 2007

Onder de noemer 'Cartografische verrassingen' zijn twaalf historische kaarten uit de KNAG-collectie en de Universiteitsbibliotheek Amsterdam samengebracht in een jaarkalender voor 2007. Elke kaart is voorzien van een korte toelichting van conservator Jan Werner. Leden konden profiteren van een korting.

Het Ruhrgebied, verrassend veelzijdig

Steeds meer Nederlanders reizen naar het Ruhrgebied omdat er verrassende dingen te zien en te beleven zijn. Ook steeds meer schoolklassen hebben het Ruhrgebied als interessante bestemming ontdekt. Het is een gebied dat zeer geschikt is om vakoverstijgend aan te pakken. Daarbij kan gedacht worden aan een combinatie van aardrijkskunde en geschiedenis, maar ook voor de vakken CKV, economie, maatschappijleer en Duits heeft het Ruhrgebied veel te bieden. Reden voor het KNAG om, samen met het Regionalverband Ruhr en met steun van het Duitsland Programma voor het Hoger Onderwijs 2002 – 2005 (Ministerie van OC&W) een excursiegids uit te brengen. De gids bestaat uit twee delen. Het eerste deel vertelt vooral het achtergrondverhaal van de spectaculaire aanpassingen die in het Ruhrgebied hebben plaatsgevonden. Het tweede deel bestaat uit een beschrijving van een aantal boeiende voorbeelden van die transformatie. Bijna al deze voorbeelden maken deel uit van de *Route der Industriekultur* die in het Ruhrgebied is uitgezet. Het bezoeken van alle zogenoemde *Ankerpunkte* op deze route zou zeker een week kosten. Daarom is in deze gids een aantal hoogtepunten geselecteerd, die naar believen kunnen worden bezocht in een, twee of meer dagen.

De gids is geschreven door Leo Paul, Erik van Ooyen en Rick Schukking, met tekstbijdragen van Stan van Ginkel, Peter Kaspers, Silke de Wilde en Jeroen van der Zwam. Het Duitsland Instituut Amsterdam heeft bij enkele *Ankerpunkte* lesopdrachten geschreven.

Zie ook de KNAG-excursie op p. 13.

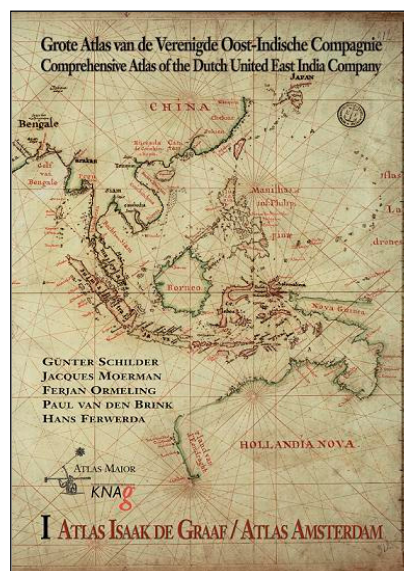
Brochure Veldwerk Mensenwerk

In samenwerking met de Master opleiding Geografie en Communicatie van de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht heeft Geografie op de KNAG-onderwijsdag 2006 de brochure Veldwerk Mensenwerk gepresenteerd. Aan de hand van zes casestudies presenteert de auteur Ineke de Bok een overzicht van de praktijk van veldwerk binnen het voortgezet onderwijs. Doel van de brochure is docenten goede voorbeelden te tonen van de mogelijkheden tot veldwerk en zodoende het veldwerk in het VO te stimuleren. De complete brochure kunt u downloaden op www.knag.nl.

VOC-Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam

De VOC-Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam bevat 175 handgetekende kaarten die kaartenmaker Isaak de Graaf rond 1700 maakte van de wereldwijde bezittingen en vestigingen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. De kaarten uit de atlas golden als actuele bedrijfsinformatie en waren daarom geheim. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw is pas het verband tussen de kaarten, die eigendom zijn van het Nationaal Archief, teruggevonden en werd de Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam herontdekt. Voor het eerst in 300 jaar wordt dit hoogtepunt in de Nederlandse koloniale cartografie gepubliceerd. Meer informatie over deze atlas op p. 14 & 15.

Bijlage I KNAG-leden en abonnees, 2005-2006

Contributie Categorie	aantal 12/01/05	aantal 19/01/06	aantal 15/01/07
lid zonder tijdschrift	75	76	90
lid zonder tijdschrift reductie	16	15	15
lid zonder tijdschrift student	0	0	0
lid KTFG zonder tijdschrift	32	27	25
lid KTFG zonder tijdschrift reductie	7	7	5
lid KTFG zonder tijdschrift student	1	0	0
totaal aantal leden zonder tijdschrift	131	125	135
lid met Geografie	1556	1604	1528
lid met Geografie reductie	797	661	705
lid met Geografie student	516	512	423
lid KTFG met abo Geografie	34	32	32
lid KTFG met Geografie reductie	9	8	9
lid KTFG met Geografie student	4	4	2
lid met Geografie en TESG	110	111	104
lid met Geografie en TESG reductie	29	13	21
lid met Geografie en TESG student	78	74	71
totaal aantal leden met abonnement Geografie	3133	3019	2895
lid met TESG	19	21	18
lid met TESG reductie	4	1	1
lid met TESG student	1	2	2
totaal aantal leden met abonnement TESG	241	222	217
totaal aantal leden KNAG/KTFG	3505	3366	3247
abonnement Geografie instelling	228	225	216
abonnement Geografie via agent	97	95	91
abonnement Geografie particulier	16	11	13
abonnement Geografie gratis	34	36	33
totaal aantal abonnementen Geografie	3508	3386	3248
totaal aantal reductieleden	862	705	756
totaal aantal studentleden	600	592	498

NB studentleden 15-01-07 inclusief 85 x cadeau-abonnement via RUG of UvA

Reductieleden zijn als volgt verdeeld:

overgang (van student naar normaal tarief)	155	18	55
pensioen	244	237	251
docent basisschool	8	7	6
docent VMBO	376	359	349
VLA-lid	13	17	18
baanloos	66	64	67
AIO/OIO	n.v.t.	3	10

Bijlage II Afdelingen, commissies en regionale kringen

Afdelingen en commissies

Bestuur Afdeling Onderwijs 2006

J.G.M. Palings - voorzitter
dr. P. Lucas - secretaris
F. Hooghuis
drs. G.T. Kalsbeek
B. Kluiters
drs. N. Vlaanderen

Commissie basisonderwijs / pabo

J.K. Verheij - voorzitter
H.A. Bleeker
mw. R. de Gooijer
D.H. Grootte Haar
C.M. Hielkema
mw. R. Kabout-Drenth
drs. G.F.C. den Ouden

Commissie vmbo

F. Hooghuis - voorzitter
B. Kluiters

Commissie havo/vwo

drs. G.T. Kalsbeek - voorzitter
drs. N. Vlaanderen

KNAG-IGEO Commissie

dr. J.A. van der Schee - voorzitter
dr. P. Lucas - secretaris
drs. H.A.M. Ankoné - penningmeester
drs. B. van Erp Taalman Kip
mw. E. Herps
B. van Wanrooij

Afdeling Geografie van de Ontwikkelingslanden

prof. dr. L.J. de Haan - voorzitter
dr. A.C.M. van Westen - penningmeester

Afdeling Sociale Geografie

prof. dr. J. Buursink
prof. dr. P.H. Pellenbarg
dr. J.F.C.M. Thissen
prof. dr. H. Timmermans

Afdeling Historische Geografie

prof. dr. G.J. Borger - voorzitter (tot 16 september 2006)
dr. J.J.J.M. Beenakker -
secretaris/penningmeester (tot 16 september 2006)
dr. F. Beekman (tot 16 september 2006)
dr. A. de Kraker (per 16 september 2006)
dr. J. Renes (per 16 september 2006)

Afdeling Fysische Geografie

drs. P.C. Beukenkamp - voorzitter
drs. E.J. van Eekeren -
secretaris/penningmeester

Kring Toegepaste Fysische Geografie

dr. C.J.J. Schouten - voorzitter
dr. E. Cammeraat - secretaris
drs. K. de Lange - penningmeester
drs. mw. H. van den Ancker
K. van Huissteden
drs. P.C. Beukenkamp
drs. A.J.M. Koomen
G. Maas
de jaarvertegenwoordigers van de drie aardkundige studieverenigingen Drift '66, GAOS en GeoVUsie.

Regionale kringen

Kring Amsterdam

drs. H.A. Roelofsen - voorzitter
mw. drs. E. Boerema - secretaris
drs. J.A. Koetsier - penningmeester
mw. A. de Koning
P.J.N. Schavemaker

Kring Den Haag

mw. drs. M.J.M. Leliefeld-van Rooij -
secretaris/ penningmeester
mw. D. Hendrikse
drs. P. de Kieffe
J. van Rooijen

Kring Friesland

drs. J. Hoekstra - voorzitter/
penningmeester
drs. J.Y. Toussaint - secretaris
drs. L. Reitsma

Kring Utrecht

mw. Y.H. Damen - voorzitter
drs. M.J. Kimmel - secretaris
mw. drs. F.J. den Hartog-Koet -
penningmeester
mw. G. Teunissen

Kring Zuid-West Nederland

drs. N.J. Valk - contactpersoon

Kring Arnhem-Nijmegen

drs. B. van Erp Taalman Kip - voorzitter
G.C.F. Jansen - secretaris
drs. G.B.M. van den Berg -
penningmeester
drs. H.J. van Nijnatten
dr. L.J.A.E. Vankan

Kring Midden- en Zuid-Limburg

L.J.J. Tillmans - voorzitter
mw. I.A.M. Raedts-Schreuder - secretaris
drs. H.G. Giesbers - penningmeester
H.M.A. Stohr
drs. M.J.M. Quadvlieg

Kring Oost-Gelderland

drs. H.A.M. Ankoné - voorzitter
drs. J.A. Dales - secretaris
J.A.H. Nijkamp - penningmeester

Kring Flevoland

drs. J. Scholtens - voorzitter
K. Krijnders - secretaris
R.J.H. Boontje - penningmeester
T. Bloothoofd

Kring Rotterdam

W.V. van Balen -
voorzitter/ penningmeester
N.R. van Roon - secretaris
drs. A. Eijsberg
mw. M.A. Hohé
H.J.C. Klem

Bijlage III Overzicht redacties

Redactie Geografie

Kernredactie

dr. R.H. Kranenburg - hoofd- en beeldredactie
mw. drs. G. van Kempen - eindredactie
drs. B. Köbben - kaartredactie
drs. M.C.A. Roso

Overig Geografie

mw. I. Oerlemans, OIO - vormgeving
G. Pannekoek - Drukmotief - drukker
GeoMedia - vormgeving kaarten
drs. R.M. van der Hoogt - website

Grote redactie

dr. B. Andeweg
mw. dr. T. Béneker
drs. P. Beukenkamp
MSc. F. Boedeltje
dr. M. Bontje
drs. J. Bosman
dr. F. van Dam
drs. H. Donkers
dr. P. Druiven
dr. P. Groote
mw. drs. R. Haring
drs. M. Hogenstijn
dr. H. van Houtum
mw. drs. A. Jansen
drs. H. de Jong
dr. P. Lucas
mw. dr. V. Mamadouh
mw. drs. K. Oost
prof. dr. J.A. van der Schee
mw. A. Verbers

Redactie Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie (TESG)

prof. dr. J. van Weesep - hoofdredactie
dr. E.J. Visser - eindredactie
dr. J.R. Beaumont - boekbesprekingen
mw. dr. V. Schutjens - Window on the Netherlands
prof. dr. H. Ernste - Outlook on Europe
dr. G. van Westen - Outlook on Europe
dr. M. Bavinck
prof. dr. J. van Dijk
dr. G.J. Dijkink
dr. B. van Hoven
dr. L. van der Laan
dr. C.P. Terlouw

Redactie NGS (Nederlandse Geografische Studies)

drs. J.G. Borchert - hoofdredactie
prof. dr. J.M.M. van Amersfoort
dr. H.J.A. Berendsen
dr. P.C.J. Druiven
prof. dr. A.O. Kouwenhoven
prof. dr. H. Scholten

Bijlage IV Activiteitenoverzicht 2006

<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>
Januari	
4	Symposium over 'De toekomst van de ontwikkelingsgeografie'
Maart	
2	Kring Utrecht: lezing 'De Nieuwe Hollandse Waterlinie'
22	Pabo-netwerkdag "Naar buiten, naar buiten, we moeten naar buiten!!"
29	Kring Amsterdam: lezing 'De ondergrond van Amsterdam'
April	
6-8 april	'Op Expeditie! Nederlandse reisboeken en reisverhalen'
21-23	Kring Amsterdam: Excursie Brabantse Wal
Mei	
18	Algemene ledenvergadering & Canon Café
24	Landelijke examenbespreking
Juni	
1	Landelijke examenbespreking
12-14	Finale Aardrijkskunde Olympiade
17	KNAG-excursie naar het Ruhrgebied
17	Kring Amsterdam: fietsexcursie Amsterdam-Noord
21	Kring Utrecht: fietsexcursie 'De nieuwe Hollandse Waterlinie'
28-3 juli	International Geography Competition

Augustus

21-23 Old Worlds – New Worlds, History of Colonial Cartography from 1750 to 1950

September

---

16 Afdeling Historische Geografie: excursie naar de Oosterschelde en de Kop van Schouwen

19 Kring Amsterdam: stadswandeling 'stadsontwikkeling in Amsterdam'

Oktober

---

7 Opening tentoonstelling "Waar ben ik" in het Nationaal Onderwijsmuseum

11 Pabo-netwerkdag "Waar ben ik? Aardrijkskunde in kaart gebracht"

November

13-17 GeoWeek

16 Uitreiking VOC-Atlas Isaak de Graaf/ Atlas Amsterdam

23 Nederlandse Geografendagen: wetenschapsdag

24 Nederlandse Geografendagen: onderwijsdag

December

---

12 Voorlichtingsbijeenkomst over het nieuwe examenprogramma en het maken van een PTA (Rotterdam)

14 Voorlichtingsbijeenkomst over het nieuwe examenprogramma en het maken van een PTA (Zwolle)

Bijlage V Persoverzicht 2006

Een greep uit de publicaties n.a.v. KNAG-activiteiten

Algemeen

---

17 augustus	NRC Handelsblad	Romantisch smokkelen
31 augustus	NRC Handelsblad	Meer eurosceptis in de nieuwe Grote Bosatlas
28 september	De Volkskrant	Blijft de Bosatlas onmisbaar naast internet?
13 oktober	Staatscourant	Een bonte deken van aanrijking

Onderwijs (algemeen)

---

25 februari	TC Tubantia	Het vak aardrijkskunde brengt de wereld in je bol
9 september	NRC Handelsblad	Plassen in de poolwind
22 november	De Telegraaf	Sterrenkunde nieuw vak op basisschool

GeoWeek

	Geo Nieuws 2006, nr. 3	Wat heb je nou eigenlijk aan een kaart - Deelname RWS aan GeoWeek 2006
	In Perspectief 2006, nr. 4 geografie.startpagina.nl	Wij doen mee aan de Geoweek (advertentie) Scholieren gaan op expeditie in de GeoWeek (advertentie/banner)
	Vi Matrix	Subsidietoekenning 'Alles draait om geo'
10 maart	synRGI Nieuwsbrief	Resultaat tender 'Alles draait om geo'
30 maart	www.rgi.nl	Veel enthousiasme bij start GeoWeek-project
oktober	synRGI Nieuwsbrief	13-17 november: GeoWeek
oktober	Fugro info 2006, nr. 3	Wij doen mee aan de Geoweek
oktober	Geo-info 2006, nr. 10	Geoweek voor scholieren
27 oktober	Kidsweek	Ga mee op expeditie in de GeoWeek (advertentie)
november	Vi Matrix 2006, nr.7	Scholieren op expeditie in de geowereld
7 november	Nieuwsbrief Terra (e-mail)	Geoweek 13-17 november
7 november	Nieuwsbrief Plein M	Geoweek 13-17 november
9 november	IKC-RO Nieuwsflits	Geografie over geo-informatie
10 november	Kidsweek	Ga mee op expeditie in de GeoWeek (advertentie)
11 november	De Volkskrant	Ga mee op expeditie in de GeoWeek (advertentie)
11 november	NRC Handelsblad	Ga mee op expeditie in de GeoWeek (advertentie)
16 november	www.SenterNovem.nl	Genomineerden <i>Best of Bsik: the battle</i> zijn bekend

17 november	Amersfoort Nu	Meten in Geoweek
december	Fugro info 2006, nr. 4	Expeditie bij Fugro een groot succes!
21 december	synRGI Nieuwsbrief	Geoweek finalist in Bsik-wedstrijd

Nationale Aardrijkskunde Olympiade & IGC

---

15 juni	U-blad	In beeld – Op veldwerk in De Uithof Suyan Zhang (18) beste aardrijkskundeleerling
16 juni	Nederlands Dagblad	Leerling Gomarus Groningen wint prijs
6 juli	www.nieuws.nl	Nederlandse wereldkampioen aardrijkskunde
6 juli	De Telegraaf	Nederlandse is beste in aardrijkskunde
6 juli	Trouw (De Verdieping)	Nederlandse wereldkampioen aardrijkskunde
7 juli	Sp!ts	Nederlandse beste in aardrijkskunde

Geografie

---

21 april	IKC-RO Nieuwsflits	Geografie april 2006
19 mei	IKC-RO Nieuwsflits	Tijdschrift Geografie: de geografie van het betaalde voetbal
27 juni	IKC-RO Nieuwsflits	Geografie: geografie en toerisme
29 september	IKC-RO Nieuwsflits	Geografie: Naardermeer, Limes, leegstand op de kantorenmarkt en 'EU: best belangrijk?'
9 november	IKC-RO Nieuwsflits	Geografie over geo-informatie
23 november	De Volkskrant	Hekwerkwijken – de voordelen van gated communities
1 december	IKC-RO Nieuwsflits	Geografie: China van marginal naar global player

VOC-Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam

---

16 november	VARA Ontbijtradio	Vandaag wordt voor het eerst na 300 jaar de geheime VOC-atlas uitgebracht
16 november	NOS Journaal	
17 november	De Stentor	VOC-atlas na 300 jaar openbaar
17 november	De Volkskrant (Cicero)	Een verborgen kaartenschat
19 november	VPRO OVT	VOC-kaarten
9 december	NRC Handelsblad	Overwinning op paperasserij

Bijlage VI Verzonden persberichten 2006

Aardrijkskunde onmisbaar voor wereldburgerschap

Persbericht, 8 februari 2006

De fracties van PvdA en ChristenUnie hebben een amendement ingediend waarin zij pleiten om geschiedenis en aardrijkskunde weer een gelijkwaardige plaats te bieden in het profiel Economie en Maatschappij van de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Een goede zaak: voor burgerschapvorming moet je immers iets van geschiedenis weten, maar moet je ook weten hoe de wereld nu in elkaar zit.

Prof.dr. Hans van Ginkel, rector van de Universiteit van de Verenigde Naties en ondersecretaris-generaal van de VN: "Alle maatschappelijke ontwikkelingen en het menselijk bestaan zelf vinden plaats in tijd en ruimte. Tijd en ruimte zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en vormen het raamwerk voor al ons handelen. Je kan geen ontwikkeling begrijpen, zonder dat deze ge"plaatst" wordt in de ruimte waarin deze "plaats" vindt. Geen "plaats" kan worden begrepen zonder de ontwikkeling ervan te kennen. Vanaf het moment dat in de 19e eeuw in Nederland het onderwijs wettelijk werd ingericht, zijn geschiedenis en aardrijkskunde in samenhang gezien. Deze beleidslijn is ook gevolgd in de andere landen van Europa en in veruit de meeste daarbuiten. Het zou een historische vergissing zijn deze lijn nu los te laten. Het is beter een besluit te nemen, dat de samenhang van tijd en ruimte, van geschiedenis en aardrijkskunde, in takt laat, erkent en veilig stelt".

Bij aardrijkskunde verwerven leerlingen kennis van regio's veraf en dichtbij, verwerven ze inzicht in ruimtelijke vraagstukken en krijgen ze oog voor ruimtelijke relaties. Bij aardrijkskunde gaat het over vragen als: Wat is Afghanistan voor een land? Wat zijn de gevolgen voor ons land van klimaatverandering? Wat betekent de uitbreiding van de EU voor de handel in Nederland en de rest van Europa? Hoe gaat China om met de spanning tussen economische groei en milieuvervuiling?

In deze tijd van globalisering en burgerschapvorming is het van het grootste belang dat leerlingen kinderen letterlijk en figuurlijk de weg weten te vinden in de veranderende wereld om hen heen.

De minister heeft aangegeven dat ze zich wil conformeren aan de wens van de Kamer als die aardrijkskunde in het profiel Economie en Maatschappij gelijk wil stellen aan geschiedenis. Veel bedrijven en instanties zoals Kadaster, NCDO en LAKS steunen een gelijkstelling van aardrijkskunde en geschiedenis. Donderdagmiddag 9 februari is het vervolg van het plenaire debat over de Tweede Fase en wordt er verder gesproken over deze zaak.

Voor meer informatie

Eelko Postma, secretaris-directeur
Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap
werk (direct) 030 – 253 2757
werk (algemeen) 030 – 253 4056
mobiel 06 – 30795408
e-mail e.postma@knag.nl

Nederlandse leerlinge 's werelds beste

Persbericht, 6 juli 2006

De 18- jarige Suyan Zhang uit Hoogezand heeft goud gewonnen op de Internationale Aardrijkskunde Olympiade die in Brisbane, Australië is gehouden.

Van de bijna 100 deelnemers uit 23 landen was zij de beste bij de schriftelijke test, te vergelijken met het Centraal Examen in Nederland.

Suyan won 14 juni in Utrecht ook al de finale van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade en hoorde de afgelopen drie jaar tot de top vier van Nederland.

Een zeer goede prestatie was er voor het Nederlandse team als geheel. Na winnaar Polen en achter Estland en Roemenië werd een knappe vierde plaats behaald, nog voor gastland Australië. Uniek was dat alle Nederlandse leerlingen in de prijzen vielen: Frans de Vries (Warnsveld) en Dingeman Wiertz (Breda) wonnen een zilveren medaille en Sandra Dijkstra (Eelde) won brons.

Nederlandse leerlingen blijken koplopers bij het vak aardrijkskunde, waarbij het gaat om vragen als: Wat is Afghanistan voor een land? Wat zijn de gevolgen voor ons land van klimaatverandering? Wat betekent de uitbreiding van de EU voor de handel in Nederland en de rest van Europa? Hoe gaat China om met de spanning tussen economische groei en milieuvervuiling? Welke gevolgen heeft de globalisering voor handel, migratie en verstedelijking?

In deze tijd van globalisering en burgerschapsvorming is het van het grootste belang dat leerlingen letterlijk en figuurlijk de weg weten te vinden in de veranderende wereld om hen heen.

Het aardrijkskundeteam komt op 11 juli aan in Düsseldorf en reist dan door naar Nederland.

Voor meer informatie

Eelko Postma, secretaris-directeur
Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap
werk (algemeen) 030 – 253 4056
mobiel 06 – 30795408
e-mail info@knag.nl

GeoWeek van start op GPS step!

Persbericht, 3 november 2006

Maandag 13 november vindt de openingsmanifestatie van de GeoWeek plaats in het Nationaal Onderwijsmuseum in Rotterdam. De gastsprekers zullen om 13.45 uur met een zeer ludiek vervoermiddel, de GPS step, arriveren bij het museum in hartje Rotterdam en daarmee de GeoWeek openen.

In de landelijke GeoWeek, die dit jaar voor het eerst van start gaat in de week van 13 t/m 17 november 2006, kunnen scholieren van 10 tot 15 jaar ontdekken wat er door bedrijven, universiteiten en instellingen gedaan wordt in de geosector. Scholieren kunnen zelf meehelpen informatie te verzamelen en die met de modernste apparatuur en technieken verwerken, meedoen aan wereldwijd klimaatonderzoek of op expeditie gaan met veldwerk met gerenommeerde bedrijven en wetenschappers. Het 'zelf doen' staat centraal in de GeoWeek. Dit eerste jaar bieden de bedrijven maar liefst 180 verschillende expedities aan, waar meer dan 5.000 leerlingen aan mee kunnen doen!

In dit met overheidsgelden gefinancierde project slaan wetenschap, bedrijfsleven en onderwijs de handen ineen om de kennis en innovatie in de geosector zichtbaar te maken binnen het onderwijs en de maatschappij.

Het schoolvak aardrijkskunde leent zich er uitstekend voor scholieren met deze educatieve expedities te laten zien hoe je geoinformatie verzameld en in welke beroepen je met deze toepassingen kunt werken. De Verenigde Naties hebben recent geotechnologie wereldwijd aangewezen als één van de grote groeimarkten van de toekomst. Denkt u maar aan navigatiesystemen, gebruik van satellietbeelden en softwarematige toepassingen voor plaatsbepaling. Onderzoek door vakorganisaties heeft echter aangetoond dat de instroom in dit specifieke vakonderwijs nog minimaal is, waardoor steeds meer krapte op de arbeidsmarkt ontstaat.

Openbare Orde en Veiligheid, Ruimtelijke Ordening, Milieu, Landinrichting & Beheer, Planologie, Landbouw en Luchtvaart zijn o.a. sectoren waar het verzamelen en verwerken van geo-informatie reeds van onschatbare waarde is gebleken. De technologische ontwikkelingen in deze sector vinden op grote schaal plaats en stimuleren daarmee de vraag naar kennis en specialisme. Deze toename van kennis bij gebruikers vraagt om specifiek opgeleide werknemers, die niet alleen toegepaste technieken (geo-ict) beheersen, maar vooral ook geografische informatie weten te verzamelen en interpreteren.

De sector investeert met de GeoWeek in de opleiding van docenten en scholieren, teneinde de instroom in het vakonderwijs te vergroten en daarmee de krappe arbeidsmarkt in deze sector op te rekken.

Bijna 40 zeer diverse organisaties, zoals het Kadaster, TNO, Rijkswaterstaat, universiteiten, hogescholen, ingenieursbureaus, landschapsstichtingen, ict-bedrijven, musea, branche-organisaties en vakverenigingen werken samen om van de GeoWeek een groot succes te maken. Contact met de scholier vindt o.a. plaats middels de speciaal daartoe ontwikkelde website www.geoweek.nl.

Raden van Bestuur en Directies van deelnemende partners zullen op de openingsmanifestatie aanwezig zijn.

De KRO zal de eerste beelden van haar nieuwe spannende jeugd-televisieserie 'Dropzone' presenteren op deze middag.

De GeoWeek is een initiatief van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) in Utrecht. Dit project is tot stand gekomen in samenwerking met vele partners (bedrijven, onderwijsinstellingen, universiteiten, kennisinstellingen en musea) en wordt mede mogelijk gemaakt door subsidie van Ruimte voor Geo-Informatie (RGI).

Voor meer informatie over de GeoWeek kunt u kijken op www.geoweek.nl.

Joop Wijn ontvangt eerste exemplaar geheime VOC-Atlas 175 verborgen VOC-kaarten voor het eerst in 300 jaar gepubliceerd

Persbericht, 13 november 2006

Minister van Economische Zaken, Joop Wijn, neemt op donderdag 16 november het eerste exemplaar in ontvangst van de VOC-Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam. De atlas bevat 175 handgetekende kaarten die kaartenmaker Isaak de Graaf rond 1700 maakte van de wereldwijde bezittingen en vestigingen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. De kaarten uit de atlas golden als actuele bedrijfsinformatie en waren daarom geheim. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw is pas het verband tussen de kaarten, die eigendom zijn van het Nationaal Archief, teruggevonden en werd de Atlas de Graaf/Atlas Amsterdam herontdekt. Voor het eerst in 300 jaar wordt dit hoogtepunt in de Nederlandse koloniale cartografie gepubliceerd.

Atlas Amsterdam: unieke overzichtsatlas

In 1691 kreeg de Amsterdamse kaartenmaker Isaak de Graaf (1668-1743) van het opperbestuur van de Verenigde Oost-Indische Compagnie, de Heren Zeventien, de eervolle opdracht een grote overzichtsatlas samen te stellen van alle gebieden in Afrika en Azië die toen binnen de invloedssfeer van de VOC vielen, van Kaap de Goede Hoop tot Japan, Nieuw-Guinea en Australië. Deze grote VOC-atlas, de eerste en enige in zijn soort die ooit in opdracht van de Compagnie is gemaakt, diende als hulpmiddel bij de beleidswerkzaamheden. Omdat actuele, gedetailleerde kaarten cruciale bedrijfsinformatie bevatten was de Atlas de Graaf/Atlas Amsterdam geheim.

Herontdekking in de vorige eeuw

De Atlas Amsterdam was omstreeks 1705 in eerste instantie voltooid, al zijn incidenteel nog tot 1754 kaarten toegevoegd. Hij bestond uit één handgetekend exemplaar in twee gebonden delen, met in totaal 187 ingekleurde kaartbladen op een reuzenformaat van ca. 53 x 75 cm. Na de ondergang van de VOC in 1799 kende de Atlas Amsterdam een bewogen geschiedenis. Zo werden beide delen in 1810 door de Fransen naar Parijs overgebracht en duurde het daarna tot na de definitieve val van Napoleon in 1815 voor ze - met veel moeite - naar Nederland teruggehaald konden worden. In 1856 kwam de atlas bij het Nationaal Archief terecht waar de atlas uit elkaar is genomen en de losse kaarten verspreid zijn over de verzameling buitenlandse kaarten, volgens de werkwijze van die tijd. De kennis over de oorspronkelijke structuur en geschiedenis van de atlas is daarna snel verloren gegaan. Pas in de jaren tachtig van de vorige eeuw slaagde de Utrechtse historisch cartograaf prof.dr. Günter Schilder er na lang onderzoek in, deze te achterhalen. Zijn herontdekking en reconstructie van de Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam vormt nu de basis voor deze eerste publiëksuitgave van dit hoogtepunt in de Nederlandse koloniale cartografie.

Boekgegevens

G. Schilder e.a., Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Deel I: Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam. Uitgeverij Asia Maior/Atlas Maior (ISBN 90 74861 26 1). De atlas verschijnt in een beperkte, eenmalige oplage van 1000 genummerde exemplaren en zal zowel verkrijgbaar zijn via de boekhandel als rechtstreeks bij Uitgeverij Asia Maior/Atlas Maior, www.asiamaior.nl.

De Atlas de Graaf/Atlas Amsterdam is het eerste deel in een zevendelige atlas Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie/Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company. Deze wordt samengesteld op basis van manuscriptkaarten en topografische afbeeldingen uit de relevante VOC-archieven in binnen- en buitenland. De uitgave is een samenwerking van het Koninklijk Nederlands

Aardrijkskundig Genootschap, Explokart/Universiteit Utrecht, Uitgeverij Asia
Maior/Atlas Maior en het Nationaal Archief.

Voor de pers:

De presentatie vindt donderdag 16 november om 15.00 uur plaats bij het Nationaal Archief in Den Haag. U bent van harte welkom om hier bij aanwezig te zijn. U kunt zich aanmelden via afsprakenbureau@nationaalarchief.nl of 070 331 5400. Voor uitvoeriger persinformatie t.b.v. recensies, evenals (in overleg) voor recensie-exemplaren: Uitgeverij Asia Maior/Atlas Maior, Rob van Diessen: amaior@zeelandnet.nl of 0111 412 222; of Eelko Postma: e.postma@knag.nl, 030 2532757.

GeoWeek van start op GPS step!

Persbericht, 13 november 2006

De GeoWeek is van start gegaan! Gisteren vond de openingsmanifestatie van de GeoWeek plaats in het Nationaal Onderwijsmuseum in Rotterdam. De gastsprekers arriveerden tegen 14.00 uur met een GPS step bij het museum in hartje Rotterdam en openden daarmee de allereerste landelijke GeoWeek.

Vanaf vandaag maken in heel Nederland scholieren van 10 tot 15 jaar een week lang kennis met digitale kaarten, satellietbeelden en GPS. Geotechnologie en geo-ict wordt wereldwijd gezien als één van de grootste economische groeimarkten.

In de GeoWeek kunnen meer dan 5.000 scholieren gaan ontdekken wat er door bedrijven, universiteiten en instellingen gedaan wordt in de geosector. Zij kunnen zelf meehelpen informatie te verzamelen en die met de modernste apparatuur en technieken verwerken, meedoen aan wereldwijd klimaatonderzoek of samen met gerenommeerde bedrijven en wetenschappers op expeditie gaan met veldwerk. Het 'zelf doen' staat centraal in de GeoWeek.

Dit eerste jaar bieden de bedrijven maar liefst 180 verschillende expedities aan, waar meer dan 5.000 leerlingen aan mee kunnen doen!

In de GeoWeek slaan wetenschap, bedrijfsleven en het aardrijkskundeonderwijs de handen ineen om scholieren al vroeg kennis te laten maken met het boeiende werk in een sector met een gouden toekomst.

Om voor op te blijven zijn voldoende kennis en goedgeschoolde werknemers onontbeerlijk. Vakorganisaties maken zich ernstige zorgen omdat uit onderzoek blijkt dat de toekomstige instroom opdroogt en nijpende tekorten zullen ontstaan. Juist in een tijd waarin thema's als klimaat, water, veiligheid, milieu, mobiliteit en ruimtelijke ordening steeds meer aandacht vragen.

Bijna 40 zeer diverse organisaties, zoals het Kadaster, TNO, Rijkswaterstaat, universiteiten, hogescholen, ingenieursbureaus, landschapsstichtingen, ict-bedrijven, musea, branche-organisaties en vakverenigingen werken samen om van de GeoWeek een groot succes te maken. Contact met de scholier vindt o.a. plaats middels de speciaal daartoe ontwikkelde website www.geoweek.nl.

De KRO presenteerde op de openingsmanifestatie van de GeoWeek de eerste beelden van haar nieuwe spannende jeugdtelevisieserie 'Dropzone'. In deze serie worden leerlingen gedropt in voor hun onbekend terrein en zullen ze op basis van geografische informatie hun weg terug moeten vinden.

De GeoWeek is een initiatief van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) in Utrecht. Dit project is tot stand gekomen in samenwerking met vele partners (bedrijven, onderwijsinstellingen, universiteiten, kennisinstellingen en musea) en wordt mede mogelijk gemaakt door subsidie van Ruimte voor Geo-Informatie (RGI).

Voor meer informatie over de GeoWeek kunt u kijken op www.geoweek.nl.

Voor nadere inlichtingen over dit persbericht kunt u zich wenden tot:

Bettie Rombouts, projectleider GeoWeek
Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap
Tel: 030-253 4341 of 06-1612 7798
info@geoweek.nl

Nederlandse Geografendagen, Draagkracht van de Delta

Persbericht, 21 november 2006

Delta's zijn vaak vruchtbare gebieden en de occupatiegeschiedenis van Nederland is dan ook voor een belangrijk deel gebaseerd op de delta van de rivieren Rijn, Maas en Schelde. Deze delta omvat circa een kwart van de oppervlakte van Nederland met bijna de helft van de bevolking en de voornaamste economische centra. Op zich niets bijzonders, want het grootste deel van de wereldbevolking woont in deltagebieden en overal is het er een drukte van belang. De vitaliteit van delta's wordt bedreigd: door onder andere klimaatveranderingen en mogelijke zeespiegelstijgingen van binnen uit door verstedelijking en milieuvervuiling.

De vraag komt op wat de Nederlandse delta nog aankan. In het algemeen dienen zich vier mogelijkheden aan om problemen op te lossen. De eerste is om problemen te negeren. Een andere oplossing is preventie. Dit is wel doeltreffend, maar vergt grote investeringen en internationale afspraken. In de praktijk wordt vaak gekozen voor mitigatie, oftewel het verminderen van problemen op korte termijn, bijvoorbeeld door de dijken te verhogen. Om tot echte duurzame oplossingen te komen lijkt adaptatie onontkoombaar, dat wil zeggen gedragsveranderingen door middel van aanpassing. Deze oplossing is geografisch interessant, want de mogelijkheden daartoe verschillen per locatie. De Nederlandse Geografendagen 2006 gaan over deze mogelijkheden en daarmee over de toekomst van de delta van Nederland.

Op donderdag 23 november staat het programma in het teken van wetenschap en beleid. Het programma op 24 november bestaat uit de traditionele Onderwijsdag, de dag voor docenten aardrijkskunde met inmiddels meer dan 600 aanmeldingen.

Voor de pers:

De Nederlandse Geografendagen worden georganiseerd door het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG), de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht en het Instituut Archimedes van de Hogeschool Utrecht en vinden plaats bij de Universiteit Utrecht, Heidelberglaan 2, Universiteitscomplex de Uithof. U bent van harte welkom om hierbij (kosteloos) aanwezig te zijn. Voor aanmelding en meer informatie kunt u terecht bij Peter Lucas, p.lucas@knag.nl, 030 253 5593 of Eelko Postma, e.postma@knag.nl, 06 307 95 408. Het volledige programma vindt u op www.knag.nl bij 'laatste nieuws Geografendagen'.

Impuls voor natuuronderwijs en sterrenkunde op de basisschool

Persbericht, 24 november 2006

Nederlandse Onderzoekschool voor Astronomie (NOVA)
Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG)
Nederlands Instituut voor Biologie (NIBI)
Platform Bèta Techniek, Programma Verbreding Techniek Basisonderwijs (VTB)

Er komt meer geld voor natuuronderwijs en sterrenkunde op de basisschool om de onderzoekende belangstelling en de verwondering van kinderen voor natuur en technologie verder te stimuleren. Minister Van der Hoeven van het Ministerie van OCW heeft € 750.000 ter beschikking gesteld voor de projecten 'Verandering' en 'Universe Awareness'. De projecten zijn initiatieven van wetenschappers uit verschillende disciplines en zullen in het kader van het Programma VTB op basisscholen worden geïntroduceerd.

Beide projecten sluiten aan bij de doelstelling van het ministerie om wetenschap en techniek een vaste plek te geven in het basisonderwijs. Ook de Tweede-Kamerleden Mirjam Sterk (CDA), Nebahat Albayrak (PvdA) en Eske van Egenschot (VVD) bepleitten dat vorige week, tijdens de bètatop van het Platform Bèta Techniek, Vliegende Hollanders in Amsterdam. Zij vinden dat wetenschap en techniek de derde pijler in het basisonderwijs moet worden, naast taal en rekenen.

Het project 'Verandering' is een initiatief van de Nederlandse aardrijkskundigen, biologen, sterrenkundigen en weerkundigen en heeft € 375.000 toegekend gekregen. Het project speelt in op de natuurlijke nieuwsgierigheid van kinderen naar de aard, de oorzaak en de samenhang van veranderingen in de natuur. Actuele thema's komen aan bod zoals een maansverduistering, een muggenplaag, hoge waterstanden, een novemberstorm en smeltende poolkappen. De initiatiefnemers Peter Barthel (hoogleraar sterrenkunde in Groningen), Leen van den Oever (directeur van het Nederlands Instituut voor Biologie in Utrecht) en Niek de Kort (projectleider 'Verandering') bouwen hiermee voort op de ervaringen rond het succesvolle basisschoolproject 'Seeds in Space' aan boord van de ruimtevlucht van André Kuipers in 2004.

'Verandering' start met 40 proefscholen en de pabo's. Vanaf 2008/2009 kunnen alle scholen in Nederland over de geproduceerde en geteste onderwijsmaterialen beschikken.

Universe Awareness (UNAWA) is een nieuw, internationaal programma, dat gericht is op economisch benadeelde kinderen tussen 4 en 10 jaar in ontwikkelingslanden en in Europa. Het heeft voor een periode van drie jaar € 125.000 per jaar toegezegd gekregen. De initiatiefnemers, onder wie de Leidse professor George Miley, willen jonge kinderen een gevoel voor de omvang en schoonheid van het universum meegeven door bewustwording van het heelal. Dat verbreedt hun blik en stimuleert de ontwikkeling van hun wereldbeschouwing. Een van de doelen van UNAWA is de ontwikkeling van spelletjes, avonturenfilms en liedjes over het heelal om het voorstellingsvermogen van kinderen te stimuleren. Pilotprojecten in Venezuela en Tunesië hebben laten zien dat het belangrijk is dat dit materiaal ter plekke wordt ontwikkeld. UNAWA kiest een bottom-up benadering, zodat aangesloten kan worden bij de lokale behoeften en opvattingen. In Nederland zal dit onderwijsmateriaal in overleg met het Programma VTB worden ontwikkeld.

Het Programmabureau VTB heeft eind 2004 van het Ministerie van OCW en de

technische branches de opdracht gekregen om techniek een stevige positie in het basisonderwijs te geven. Het Programmabureau heeft 24 regionale steunpunten opgericht, die scholen ondersteunen bij de invoering van wetenschap en techniek. Daarnaast is er aandacht voor onderwijs op de pabo's, maakt VTB zich sterk voor een aantrekkelijk lesaanbod en initieert VTB onderzoek naar techniek en onderzoekend leren. Op het moment zijn er 1330 VTB-scholen, in 2010 zullen er 2500 scholen aan het programma deelnemen. Het Programmabureau VTB werkt in opdracht van het Platform Bèta Techniek, dat uitvoering geeft aan het kabinetsbeleid zoals omschreven in het Deltaplan Bèta/techniek.

Noot voor de redactie

Contactpersonen per organisatie:

KNAG
Drs. Eelko Postma
e.postma@knag.nl
tel: 030-2532757/ 06-30795408

Universe Awareness
Prof.dr. George Miley
miley@strw.leidenuniv.nl
tel: 071-5275849/ 06-47777709

NIBI
Drs. Leen van den Oever
vandenoever@nibi.nl
tel: 030-2369244/ 06-14364496

Dr. Carolina Ödman
odman@strw.leidenuniv.nl
tel: 071-5275816/ 06-27500293

NOVA
Prof.dr. Peter Barthel
pdb@astro.rug.nl
tel: 050-3634064 (werk)/ 050-3015070
(huis)

Programmabureau VTB
Anneleen Post
a.post@programmavtb.nl
tel: 070-3119715/06-12335905

Projectleider Verandering
Drs. Niek de Kort
despil@planet.nl
tel: 06-53652089

Voor een voorbeeld van de uitvoer van wetenschap en techniek op de basisschool kan contact worden opgenomen met basisschool De Vuurvogel in Amersfoort. Docenten en ouders geven daar drie keer per weeks workshops aan de hand van passies (natuur, techniek, koken, textiele werkvormen, etc). Wat betreft natuur/techniek zijn de kinderen bezig een moestuin aan te leggen en een echte boot te bouwen. De school richt zich op coöperatief leren en er is een nmt-lokaal in aanleg.

De Vuurvogel in Amersfoort
Paul Kok (leerkracht)
paul@pcbodevuurvogel.nl
tel: 06-38430748 (school mobiel)

China van marginal naar global player

Persbericht, 7 december 2006

Het is toch normaal dat een land van 1,3 miljard inwoners een wereldmacht is. Vanwaar de schrik? Geografie gaat in een themanummer in op de economische ontwikkeling van China en de vraag of we daar bang voor moeten zijn. Dit themanummer is interessant voor wie meer wil weten over China en voor iedereen die zich zorgen maakt over de toekomst van Nederland.

Van de twintig grootste containerhavens ter wereld liggen er zeven in China. Tien jaar geleden waren dat er nog maar twee. China is ontegenzeggelijk bezig met een enorme economische inhaalslag. Toch zet 1,7 procent groei in Nederland in absolute termen meer zoden aan de dijk dan 9 procent groei in China. Daarbij is het maar de vraag hoelang de groei in China aanhoudt. Als het land de extra input aan mankracht en kapitaal niet op nieuwe, slimmere manieren gaat inzetten zal de groei stagneren. De Chinese groei komt voort uit transpiratie in plaats van inspiratie. Bij de Olympische Spelen in 2008 in Beijing zal China zijn beste kant tonen, maar in 2010 loopt het land waarschijnlijk op krukken. Is dit voor u een geruststellende gedachte? Bedenk dan dat niet zozeer het succes van de Chinese economie een bedreiging is voor het Westen, als wel het falen ervan.

Voor de pers:

Geografie is het full colour maandblad van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG). Het net verschenen themanummer over China is voor de pers op te vragen door een e-mail te sturen naar info@knag.nl (toezending zonder kosten). Voor meer informatie kunt u terecht bij Ronald Kranenburg (hoofdredacteur) via ronald@geografie.nl, 06 142 35 333 of bij Eelko Postma (secretaris-directeur KNAG), e.postma@knag.nl, 06 307 95 408.

Abonnementen en losse nummers zijn verkrijgbaar via www.geografie.nl, 030 2534056 of KNAG, Postbus 80123, 3508 TC Utrecht.